

Спалювати суху рослинність заборонено відповідно до чинного законодавства України

Традиційно навесні люди масово спалюють суху траву, листя, очерет, що наносить величезну шкоду довкіллю.

Наскільки серйозними для довкілля і здоров'я є такі спалювання?

Спалювання сухостою забруднює повітря, а розведені навмання багаття призводять до неконтрольованих масштабних пожеж і значних збитків. Та найбільше турбує те, що такі стихійні весняні підпали можуть призвести до загорань будинків, перетворившись на стихійне лихо. Самовільне спалювання листя та сухої трави становить загрозу для людського здоров'я, адже листя, що тліє без доступу кисню, виділяє хімічні сполуки, здатні викликати у людини різні захворювання, зокрема рак.

До складу диму від спаленого листя входить: пил, оксиди азоту (NO), важкі метали, канцерогенні сполуки бензапіренів та чадний газ (CO). 1 тонна тліючого листя прирівнюється до 30 кг чадного газу. Рівень чадного газу біля тліючої купи листя так само високий, як і на міській вулиці з інтенсивним рухом. Моноокисел вуглецю (він же – чадний газ) – дуже отруйний газ, оскільки надзвичайно легко зв'язується гемоглобіном крові, блокуючи доставку кисню до тканин організму. Серце починає працювати з вищим навантаженням, а це – посилює шанс на загострення захворювань серця. У спаленому смітті на дачу обов'язково знайдуться штучні сполуки, що при горінні виділяють смоги формальдегідів, акролеїн, ціаніди, діізоціанати та інших мутантів Періодичної системи хімічних елементів.

Випалювання рослинності також призводить до руйнації ґрунтового покриву та його збідніння. Вогонь знищує насіння й коріння трав'янистих рослин, пошкоджує нижні частини дерев і кущів та верхні частини їхнього коріння. При стихійному спалюванні трави вогонь може охопити великі території та спричинити знищення диких рослин і тварин. Крім того, існує загроза лісових пожеж і займання житлових будинків, а також короткого замикання, якщо поблизу проходять високовольтні лінії електропередачі.

ВАРТО ЗНАТИ

Наразі почне діяти Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з метою збереження довкілля (щодо посилення відповідальності за дії, спрямовані на забруднення атмосферного повітря та знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу)» № 556-IX, яким внесені зміни:

– до статей 77 та 77-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП) – штраф за порушення вимог пожежної безпеки в лісах становитиме від 90 до 270 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Пошкодження лісу внаслідок необережного поводження з вогнем, що призвело до виникнення лісової пожежі, каратиметься штрафом у розмірі від 270 до 900 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Самовільне випалювання стерні, луків, пасовищ, ділянок із природною рослинністю або її залишків та опалого листя на земельних ділянках, у смугах біля автомобільних доріг і залізниць та у парках тягне за собою штраф у розмірі від 180 до 360 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

– до статей 241 та 245 Кримінального кодексу України, згідно з якими штрафи за забруднення атмосферного повітря шкідливими для життя, здоров'я людей або для довкілля речовинами тепер становитимуть від 1800 до 3600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. За знищення або пошкодження лісових масивів, зелених насаджень навколо населених пунктів, а також сухих дикорослих трав, рослинності або її залишків на землях

сільськогосподарського призначення вогнем чи іншим загально небезпечним способом штрафи зростають до 5400-9000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

– **надано право адміністративним комісіям при виконавчих органах міських, сільських, селищних рад** розглядати справи про адміністративні правопорушення, передбачені, зокрема, **статтею 77-1 КУпАП**. Посадові особи вказаних суб'єктів наділяються повноваженнями щодо складання протоколів про адміністративні правопорушення за самовільне випалювання рослинності.

За порушення, передбачені **ст. 52 та 82 КУпАП** відповідно до **ст. 242-1 КУпАП**, право розглядати справи та притягати до відповідальності мають відповідні органи державної екологічної інспекції.

За порушення **ст. 152 КУпАП** (Порушення державних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів, правил благоустрою територій населених пунктів) уповноважені притягати до адміністративної відповідальності відповідна адміністративна комісія при виконавчому комітеті сільської, селищної, міської ради та відповідні виконавчі комітети.

Вимоги до змісту протоколу про адміністративне правопорушення визначені ст.256 КУпАП. Протокол підписується особою, яка його склала, і особою, яка притягається до адміністративної відповідальності; за наявності свідків і потерпілих протокол може бути підписано також і цими особами. У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від підписання протоколу в ньому робиться запис про це. Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, які додаються до протоколу, а також викласти мотиви свого відмовлення від його підписання. При складенні протоколу особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснюються її права і обов'язки, передбачені статтею 268 цього Кодексу, про що робиться відмітка у протоколі.

ЯК БОРОТИСЯ ІЗ ВІДКРИТИМ СПАЛЮВАННЯМ?

Почніть із переконання. Як переконати сусіда?

1. Поділіться з ним інформацією про те, чому спалювання листя та сміття шкодить людині та довкіллю, спробуйте зробити фото/відео фіксацію події за допомогою смартфона чи фотоапарату, розкажіть іншим сусідам про подію.

2. Прочитуйте закон – **ст.50 Конституції, ст. 16 Закону “Про охорону атмосферного повітря”, Закон “Про благоустрій у населених пунктах”**. Список законів, на які можна посилатися – невичерпний, але важливо те, що Ваш сусід зрозуміє, що Ви досвідчена людина, яка знає способи захисту від незаконних дій.

3. Якщо переконання не працює – викликайте поліцію – **102** (цілодобово) Адже за спалення листя, трави та побутового сміття передбачений штраф, що підставою для виклику поліції є **ст. 255 КУпАП**, що зобов'язує поліцію виїхати на місце злочину (спалювання листя) та скласти протокол про адміністративне правопорушення і направити його для розгляду органу (посадовій особі), уповноваженому розглядати справу про адміністративне правопорушення (**ст.257 КУпАП**). Якщо в діях правопорушника будуть ознаки ст.245 Кримінального кодексу України то буде порушене кримінальне провадження.

Скепсис, що поліція не реагує недоречний, за Вас не вирішать цю проблему, поки Ви не звернетесь до правоохоронних органів. Тому звикайте і не лінуйтеся.

4. У робочі дні з 9.00 год. до 18.00 год. звертайтеся на гарячу лінію Широківської сільської ради Запорізького району Запорізької області **0612-86-21-21, вайбер 067-612-66-06** для оперативного реагування органу місцевого самоврядування.

З моменту отримання повідомлення, інспектором з благоустрою та екології буде організовано виїзд спеціаліста у найближчий час для встановлення особи правопорушника, збору доказів (**ст.251 КУпАП**) та складення протоколу про адміністративне правопорушення

згідно ст.152 КУпАП (порушення правил благоустрою) і повідомляє порушника про розгляд справи на засіданні адміністративної комісії. За наслідками розгляду приймається постанова про притягнення особи до адміністративної відповідальності та накладення штрафу.

4.1. Протокол також можуть скласти представники відповідної громадської організації чи громадські інспектори

ЯК ЗАХИСТИТИ СЕБЕ ВДОМА?

1. Закривайте вікна – а біля щілин можна покласти вологу ганчірку, яка допоможе вловлювати важчі дрібні елементи.

2. Треба обмежити перебування на відкритому повітрі. Дітям і вагітним жінкам слід відмовитися від тривалих прогулянок.

3. Ввімкнути системи кондиціонування та очищення повітря.

4. Проводити вологе прибирання, корисно поставити ємності з водою, щоб підвищити вологість повітря.

5. Купіть очищувач повітря та не забувайте регулярно ретельно чистити його фільтри.

6. Заведіть більше домашніх рослин – перевага видам, що виділяють велику кількість кисню.

7. Збільшити споживання рідини до 2-3 літрів на день для дорослих. Для відшкодування втрати солей та мікроелементів рекомендується пити підсолену і мінеральну лужну воду, молочно-кислі напої (знежирене молоко, молочну сироватку), соки, мінералізовані напої, киснево-білкові коктейлі.

КОМПРОМІС ЗАДЛЯ ВЛАСНОГО ЗДОРОВ'Я

Безпечним та корисним способом утилізації листя та інших органічних відходів у МОЗ та Мінекології називають **компостування**. Адже такий спосіб не шкодить ні здоров'ю людини, ні довкіллю, навіть навпаки – покращує стан ґрунтів, підвищуючи родючість. Коли листя перегниває, всі речовини, необхідні для розвитку рослин, повертаються до ґрунту.

Використовувати для утеплення троянд та інших теплолюбивих садових мешканців.

Прикопати. Утилізується природним шляхом.

Для тих, хто дбає про довкілля та не має хисту до компостування, в селі теж є рішення: зібрати односторонній та організувати **централізований вивіз** листя на промислове перероблення. Також для ще більшої зручності можна використовувати різноманітні **садові подрібнювачі для прибирання** приватних територій і дачних ділянок, які не лише зменшують обсяг сміття, а й дають можливість використовувати його в корисних цілях.

Цей матеріал також опубліковано в газеті «Широківська громада інформує» від 23.04.2020 (№6). Доступ до електронної версії [за посиланням](#).

Консультації надають:

юрист проекту Денис Москаленко, начальниця юридичного відділу Широківської сільської ради Жанна Литвиненко.

Матеріал підготовлено за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» у межах проекту «Впровадження системи безоплатної правової допомоги та посилення правових можливостей мешканців Широківської громади». Матеріал відображає позицію авторів і необов'язково збігається з позицією Міжнародного фонду «Відродження».